

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความนุ่มน้ำ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความนุ่มน้ำของ การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 1,178 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two – Way Analysis of Variances)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีลูกน้องบุคคลที่อยู่ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้านการทำหน้าที่ เป็นผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีลูกน้องบุคคลที่อยู่ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีลูกน้องบุคคลที่อยู่ในเขตเทศบาล

2. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่ เป็นผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชน และโดยรวมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม/รับจ้างและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ

3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกน้องบุคคลที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองต่อความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน แต่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกน้องบุคคลที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองต่อความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชน และโดยรวม ดังนี้

3.1 ผู้ปกครองที่มีลูกน้องบุคคลที่อยู่และอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาด้านการสื่อสาร และโดยรวมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม/รับจ้างในเขตเทศบาลและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจในเขต เทศบาลและนอกเขตเทศบาล

3.2 ผู้ปกครองที่มีลูกน้องบุคคลที่อยู่และอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้านการอาสาสมัครแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการนอกเขตเทศบาล มีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

3.3 ผู้ปกครองที่มีลูกน้องบุคคลที่อยู่และอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการนอกเขตเทศบาล มีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

3.4 ผู้ปกครองที่มีลิ้นทื่อญี่ปุ่นและอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการค่านินงานร่วมกับชุมชนแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการนอกเขตเทศบาลมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างในเขตเทศบาลและนักเรียนของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างๆ/ธุรกิจในเขตเทศบาลและนักเรียนของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการนอกเขตเทศบาลมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการในเขตเทศบาล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยกี่ขวบกับการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีลิ้นทื่อญี่ปุ่นและอาชีพแตกต่างกันครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรน้นมาอภิปรายผลตามผลที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านมากที่สุด และต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการอาสาสมัครน้อยที่สุด ที่เป็นเห็นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากเหตุผลทางด้านเวลาของผู้ปกครองนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านนั้น เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนอาจจะมีความคิดและมีความรู้สึกว่า ตนเองมีความพร้อมมากที่สุด เนื่องจาก การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านเป็นการมีส่วนร่วมที่ผู้ปกครองได้ร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ ต่างๆ กับเด็กที่บ้าน ครอบคลุมถึงการบ้านและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรของโรงเรียน และการตัดสินใจกี่ขวบกิจกรรมเหล่านั้น (Epstein, et. al. 1997 : 74) ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ง่าย ปฏิบัติได้ทุกเวลา ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง หรือเสียสละเวลาหนีนอน การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านอื่นๆ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่ง ได้ว่า การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านนั้น เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนโดยส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติและปฏิบัติอยู่เป็นประจำอยู่แล้วนั่นเอง ในขณะที่การมีส่วนร่วมในด้านการอาสาสมัคร เป็นการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนด้านนิยมการสร้างอาสาสมัครเข้ามาร่วมงาน หรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนของเด็กและโปรแกรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะต้องจัดการฝึกอบรมความรู้และกิจยะต่างๆ ที่จำเป็นให้แก่ผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเหล่านั้น และโรงเรียนต้องมีการกำหนดตารางเวลาการทำงานของอาสาสมัครไว้อย่างชัดเจนด้วย ซึ่งอาจจะทำให้สิ้นเปลืองเวลาของผู้ปกครองนักเรียนเป็นอันมาก ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้สึกว่า ตนเองไม่มีเวลาว่างมากพอที่จะเสียสละเวลาเพื่อมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในด้านนี้ อาจจะเนื่องมาจากการประกอบอาชีพต่างๆ ของ ครอบครัว มีงานประจำที่ต้องปฏิบัติ เนื้อเด่นอื่นๆ

เมื่อยieldจากการทำงาน และต้องการพักผ่อน เป็นต้น ด้วยเหตุผลในเรื่องของเวลาดังที่ได้กล่าวมา จึงทำให้ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน มากที่สุดและต้องการมีส่วนร่วมในด้านการอาสาสมัครน้อยที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภากรณ์ หวานนท์ และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จในการ ดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน โดยยกถumper ด้วยตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วยทุกคน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครู กลุ่มผู้ปกครอง นักเรียน และศิษย์เก่าของสถานศึกษา และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญ ของคณะกรรมการโรงเรียนที่ทำให้คณะกรรมการโรงเรียนไม่สามารถมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาหรือดำเนินการทางการศึกษาร่วมกับทางโรงเรียนได้คือ เนื่องในเรื่องเวลา เนื่องจาก คณะกรรมการโรงเรียนต้องประกอบอาชีพ มีการกิจที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก มีงาน ประจำที่ต้องปฏิบัติ และไม่มีเวลาว่าง และสอดคล้องกับคำกล่าวของอรุณ วรคาด (2536 : 72-75) ที่ได้สรุปถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้ปกครอง ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาใน โรงเรียนว่าเกิดจาก กิจกรรมที่ต้องใช้เวลากว่า 1 ชั่วโมง ต้องเดินทางไกลกว่า 10 กิโลเมตร ต้องเสียเวลา น้ำเงี้ยน น้ำฝน น้ำท่วม น้ำทิ้ง น้ำทราย น้ำที่ไม่สามารถเดินทางไปโรงเรียนได้ จึงทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่แตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน แต่มีความต้องการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนแตกต่างกันนั้น ผู้วิจัยอนึ่งเสนอ การอภิปรายออกเป็น 2 ประดิ่น ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็น ไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมีถิ่นที่อยู่ในเขต เทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนใน ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจและโดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อธิบายได้ว่า ไม่ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนจะมีถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือนอกเขตเทศบาลก็ตาม ผู้ปกครอง ต่างมีความตระหนักรถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาและทราบดีว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่งสำหรับนักเรียนในความปัจจุบันของคนมอง เหราการศึกษาเป็นวิธีการพัฒนาคนให้มี คุณภาพที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อผู้ปกครองเกิดความตระหนักรถึงความสำคัญของการจัด การศึกษาแล้ว จึงทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของในโรงเรียน มีความต้องการมีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และมีความต้องการที่จะพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลต่อนักเรียนในความปึกของตนเอง ด้วยเหตุผล ที่กล่าวมา จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปักครองที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความ ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปักครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจและโภชรม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของบุลลัฟน์ วุฒิเมธี (2534 : 67) ที่กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดคิตริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ ในการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การมีส่วนร่วมจึงเป็นแนวคิดทางบุคลิกศาสตร์ของหลักการพัฒนาชุมชนที่จะทำให้ประชาชน เกิดความครรثقةในตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถและประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชน

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปักครองที่มีลั่นที่อยู่แตกต่างกันมีความต้องการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อธิบายได้ว่า ในด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนซึ่งหมายถึง การมีส่วนร่วมในรูปแบบที่โรงเรียนประสานงานกับภาครัฐกิจ องค์กร และกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ ในท้องถิ่น เพื่อระดมทรัพยากร สรรพกำลังและบริการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว และเด็ก และในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ให้บริการที่จำเป็นแก่ชุมชนด้วยนั้น น่าจะเป็นสิ่งที่ ปฏิบัติได้ค่อนข้างยากลำบากสำหรับผู้ปักครองของนักเรียนที่มีลั่นที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เนื่องจากข้อจำกัดในด้านของเวลา กล่าวคือ ผู้ปักครองที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล อาจจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบหรือภารกิจที่แตกต่างกันออกไป ทำให้มีเวลาในการอุทิศตน เพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนแตกต่างกัน โดยผู้ปักครอง ในเขตเทศบาลอาจจะมีภาระทางครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาของโรงเรียน ในขณะที่ผู้ปักครองนอกเขตเทศบาลอาจจะไม่มีภาระทางครอบครัว ที่ต้องรับผิดชอบมากนักและมีเวลาว่าง จึงพร้อมที่จะมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียน อย่างเต็มกำลังความสามารถ เป็นไปตามแนวคิดของอรุณ หาดأت (2536 : 72 – 75) ที่กล่าวถึง ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปักครองไว้ประการหนึ่ง ว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้ปักครองไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนก็คือ ภาระทาง เศรษฐกิจในปัจจุบันค่อนข้างรัดตัวผู้ปักครอง จึงจำเป็นต้องออกจากบ้านเพื่อทำงานทำ ดังนั้น จึงไม่มีเวลาที่จะมาเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของโศจิลักษณ์ กนกดาศักดาภิญญา (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาที่ขอกับบทบาทของสมาคมผู้ปักครองและคณะกรรมการ

ส่งเสริม ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พนวจ ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาคือ ผู้ปกครองไม่มีโอกาส และเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นอกจากนี้ การที่ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนแตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าลักษณะการดำเนินชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเทศบาล อาจจะไม่ซ่อนการมีส่วนร่วมในลักษณะการดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่จะต้องประสานงานกับภาคธุรกิจ องค์กร และกลุ่มต่าง ๆ หรือต้องไปข้อความช่วยเหลือจากภาคธุรกิจ องค์กร และกลุ่มต่าง ๆ เหล่านั้น เพราะสภาพทางสังคม ไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากสภาพทางสังคมเป็นสังคมในเมืองที่มีอัตราการแข่งขันกันสูง แต่ผู้ปกครองที่อยู่นอกเขตเทศบาลอาจจะเต็มใจที่จะเสียเวลาในการมีส่วนร่วมในลักษณะการดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่จะต้องประสานงานกับภาคธุรกิจ องค์กร และกลุ่มต่าง ๆ หรือต้องไปข้อความช่วยเหลือจากภาคธุรกิจ องค์กร และกลุ่มต่าง ๆ เหล่านั้น เพราะสภาพทางสังคม เอื้ออำนวยกว่า เนื่องจากสภาพทางสังคมเป็นสังคมบทที่มีอัตราการแข่งขันน้อยกว่าสังคมเมือง

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมนติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้นั้น ยกประยุกต์ได้ว่า การประกอบอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันทำให้ผู้ปกครองมีสภาพการดำเนินชีวิตแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการประกอบอาชีพ ตัวอย่างเช่น ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจำนำและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ ต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานเป็นระยะเวลานานและเป็นงานที่ไม่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอน ทำให้มีเวลาว่างเท่าที่ควร ในขณะที่ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอน ทำให้มีเวลาว่างมากกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจำนำและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ จึงทำให้ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจำนำและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ นั่นหมายความว่า การประกอบอาชีพของผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองมีภาระหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของโศภิถกษณ์ กมลศักดาวิฤต (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและคณะกรรมการในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างนี้นักสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันน่าจะมาจากการ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองซึ่งมีส่วน กีดขวางกันอาชีพของผู้ปกครอง กล่าวคือ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการน่าจะมีระดับ การศึกษาที่สูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ เมื่อผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม/รับจ้างและประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจแล้ว จึงทำให้มีความต้องการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาในโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างและประกอบอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจ เพราะเชื่อว่า ตนเองมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะให้ความช่วยเหลือในการจัด การศึกษาของโรงเรียนได้ ในขณะที่ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างและประกอบ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจซึ่งอาจจะมีระดับการศึกษาโดยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่ต้องการเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเท่าไนก็ เพราะคิดว่า ตนเองไม่มีความรู้ความสามารถ เพียงพอที่จะให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า “ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองต่อ ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและด้านการส่งเสริม ให้กิจการเรียนรู้ที่บ้าน แต่เมื่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองต่อความต้องการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการ ดำเนินงานร่วมกับชุมชน และโดยรวม ที่เป็นสิ่งนี้ น่าจะมีหลากหลาย ความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและด้านการส่งเสริมให้กิจการเรียนรู้ที่บ้านนั้น เป็นการมีส่วนร่วมที่จัดได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้ปกครองและนักเรียน อยู่แล้ว หรือกล่าวได้ว่า เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนอยู่เสมอ ๆ ในขณะที่การมีส่วนร่วม ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชน และ โดยรวมนั้น เป็นสิ่งที่อาจจะมีหรือไม่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้ปกครองและนักเรียน ก็ได้ เพราะเป็นลักษณะของการมีการคิดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นหรือคิดต่อสื่อสารกับสังคม ดังนั้น ในเมื่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและด้าน การส่งเสริมให้กิจการเรียนรู้ที่บ้านเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้ปกครองและนักเรียน แล้ว จึงไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างลูกที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองต่อความต้องการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะไม่มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างลูกที่อยู่และอาชีพ ของผู้ปกครอง ผ่านความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการสื่อสาร ด้านการ อาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชน และโดยรวม พบว่า มีปฏิสัมพันธ์

ร่วมกันระหว่างคุณที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างคุณที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองนั้นเอง ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางโดยใช้คุณที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองเป็นตัวแปรอิสระและใช้ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านเป็นตัวแปรตาม จะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่ทำให้ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่ เป็นผู้ปกครองและด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านมีเพียงตัวแปรเดียว คือ ตัวแปรอาชีพ ของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีผลลัพธ์ โดยตรงต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน ส่วนตัวแปรอื่นที่อยู่ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างคุณที่อยู่และอาชีพของผู้ปกครองไม่ได้มีผลลัพธ์และไม่มีปฏิสัมพันธ์ ร่วมกันต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและ ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน อาทิ ผู้อำนวยการ โรงเรียน อธิการบดีใหญ่ ครุภัณฑ์ รวมทั้งผู้ที่รักษาการ ในตำแหน่งดังกล่าว ควรนำ ผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูล ในการประมวลผลเป็นสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบ การพิจารณากำหนดนโยบายหรือแผนงานที่จะกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนให้มากขึ้นนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาหรือการบริหารงานโรงเรียนเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้ในมาตรา 57 ว่า ให้นำวิจัยทางการศึกษาระดับทั่วไปและบุคคลในชุมชนให้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาของคุณ ของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับการปฏิรูป การศึกษาที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านแนวคิดและการปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพ เพียงพอต่อการยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลและ องค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ควรนำ ผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาในโรงเรียน โดยอาจจะพิจารณาว่า ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ในการบริหารและ การจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปกครองในลักษณะใด เช่น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างเด่นรูปแบบ หรือมอบหมายงานให้ปฏิบัติร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครุ หรืออาจจะมอบหมายงานให้ปฏิบัติเพียงบางส่วนเท่านั้น เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านมากที่สุด และต้องการมีส่วนร่วมในด้านการอาสาสมัคร น้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการอาสาสมัครยังเป็น การมีส่วนร่วมที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าตนเองไม่แน่ใจว่าสามารถมีส่วนร่วมได้หรือไม่ ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครุควรหาทางแก้ไข โดยอาจจะกระตุ้นเตือนให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการอาสาสมัครหรืออาจหาวิธีการปรับปรุง แก้ไขการมีส่วนร่วมด้านนี้ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้ปกครองโดยเฉพาะในเรื่องของการใช้เวลา

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเทศบาลมีระดับความต้องการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่ำกว่าผู้ปกครองที่อยู่นอกเขตเทศบาลนั้น สถานศึกษาควรกระตุ้น ให้ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเทศบาลมีความตระหนักรและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา ให้มากกว่าเดิม เพื่อให้ผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเทศบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โรงเรียน ให้มากขึ้น และสถานศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริม และให้กำลังใจให้ผู้ปกครองที่อยู่นอกเขต เทศบาลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โรงเรียนต่อไป

5. หากจะนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทอื่น ควรมีการพิจารณาถึงบริบทนั้น ๆ ประกอบ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนิการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ของผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปกครอง

2. ควรศึกษาถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างคัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบว่ารูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่าง คัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปกครองมีลักษณะ เป็นอย่างไร

3. ควรศึกษาสภาพปัจจุบันหรืออุปสรรคในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียน ของผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ใช้ในการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ในโรงเรียนของผู้ปกครอง